

Anneriek van Heugten

Het vergeten graf

δ

1.

‘Nee hè!’

Beteuterd kijkt Daan naar de hamburger die hij in het zand heeft laten vallen.

‘Sufferd’, grijnst zijn vriend Lars.

Plagerig beweegt hij zijn eigen hamburger heen en weer onder Daans neus. Het ding komt net van de barbecue en ruikt heerlijk. Daan geeft Lars boos een stoot tegen zijn elleboog. Met een boogje

belandt ook Lars’ hamburger met bord en al op de grond.

‘Hé!’ roept Lars verontwaardigd. ‘Ik had er net zo’n zin in!’

‘Eigen schuld’, moppert Daan.

‘Zeg, mijn moeder betaalt geen hamburgers om ze in het zand te laten gooien.’

Daan en Lars kijken op. Ze zien Amber hun kant op komen.

Ze raapt het plastic bord van de grond en legt er de twee hamburgers op.

‘Spoel maar af’, zegt ze. ‘Dan zijn ze nog best te eten.’

‘Getver’, huivert Lars. ‘Afgespoelde hamburgers.

Ik bijt nog liever in een spons.’

‘Moet dat echt?’ vraagt Daan.

Amber schiet in de lach. ‘Vandaag niet.’

Ze kiepert de hamburgers met bord en al in de dichtstbijzijnde vuilnisbak.

‘Kom, we gaan nieuwe halen.’

Met z’n drieën lopen ze naar de lange tafel waar allerlei soorten vlees, vis en salades staan uitgesteld. Ernaast staat een grote gasbarbecue.

Hamburgers, kippenboutjes, zalmfilets, spiesjes en ribbetjes liggen op aluminiumfolie smakelijk te sissen in hun eigen vet.

‘Ik weet niet wat ik moet kiezen. Het is allemaal lekker’,
zegt Izmet, die genietend voor de barbecue staat.
‘Dan neem je toch van alles wat’, grinnikt Amber.
De tafel en de barbecue staan onder een enorme partytent
voor de oude vuurtoren van Zandplaat.
Een klein jaar geleden wilde de gemeente
de vuurtoren laten afbreken. Maar Bernadette Keizer,
Ambers moeder, heeft hem net op tijd gekocht
en gerestaureerd.
Er is nu een museum in ondergebracht
over de geschiedenis van de toren. In de vroegere radiokamer
heeft Bernadette een schildersatelier ingericht
en het vuurtorenwachtershuis is helemaal opgeknapt.
Vandaag wordt de gerestaureerde vuurtoren
officieel geopend. Het is half september,
maar het weer is nog lekker zomers.
Daarom heeft Ambers moeder
een grote barbecue georganiseerd.
Het hele dorp is uitgenodigd. Er speelt een band,
en in het vuurtorenmuseum zijn gratis rondleidingen.
Gina en Margot komen aangelopen.
Ze hebben allebei hun bord vol geladen met
kippenboutjes en sla.
‘Zijn jullie al met Abraham mee geweest?’ vraagt Gina.
Abraham is de vroegere vuurtorenwachter.
Hij is met pensioen en speelt nu museumgids.
‘Ik ben al drie keer met Abraham mee geweest’,
lacht Daan. ‘Hij vertelt elke keer iets anders.
Volgens mij ligt dat aan het aantal jenevertjes
dat hij opheeft.’
‘Zullen we gaan zitten?’ stelt Amber voor.
‘Aan de achterkant van het atelier is het rustiger.’
‘Wat willen jullie drinken?’ roept Gina.

Ze loopt naar de tafel met frisdrank
en schenkt voor iedereen een bekertje in.
Met hun volle borden en het dienblad met bekertjes
lopen ze rond de vuurtoren,
voorbij de ingang van het schildersatelier.
Om de hoek laten ze zich tegen de muur in het zand zakken.
Terwijl ze zitten te eten en te kletsen, verschijnt Ron,
de oudere halfbroer van Lars. Ron is bijna achttien.
Hij heeft lang haar, kettingen aan zijn broek
en draagt altijd shirts met prints
van skeletten en bloederige taferelen.
Om zijn pols zit een zwarte leren armband
met spitse punten.
Hij heeft een zwart lijntje onder zijn ogen.
Lars zegt altijd dat zijn broer er wel angstaanjagend
uitziet, maar eigenlijk heel aardig is. Daan is daar niet zo
zeker van. Zeker nu niet.
Het lijkt of Ron een biertje te veel op heeft.
'Dag kindjes', grijnst hij naar het groepje.
'Amuseren jullie je een beetje?'
'Wij zijn geen kindjes', zegt Lars beledigd.
'Trouwens, moet jij niet bij je vrienden zijn?'
Ron buigt voorover. Hij wankelt heel even,
maar herstelt zich onmiddellijk.
'Ik dacht, ik ga eens kijken
hoe mijn kleine broertje het maakt.
Aardig toch? Ben ik niet aardig?'
Zijn zwartomrande ogen flitsen in Daans richting.
Daan knikt haastig. Hij vindt Ron griezelig,
maar dat durft hij niet toe te geven.
'Ron, laat Daan met rust.'
Lars staat op en geeft zijn broer een duw.
'Volgens mij heb jij genoeg gedronken.'

Als je niet weggaat, zeg ik het tegen mama.’
‘Pff’, spot Ron. ‘Die zit zelf aan de rosé.’
Dan valt zijn blik op het dienblad met de plastic bekertjes.
‘Ah, jullie drinken cola. Natuurlijk. Jullie zijn nog te jong voor bier. Of eh ...’
Hij tikt tegen het flesje in zijn hand en hurkt bij het groepje.
‘Of willen jullie eens proeven?’
‘Dat mag niet van mijn moeder’, zegt Daan.
‘Maar je moeder is er nu niet. En één klein slokje, dat kan toch geen kwaad?’
Ron houdt het flesje voor Daans neus.
Daan wordt zenuwachtig.
Bij hem thuis is alcohol onbespreekbaar.
Mama wordt bijna hysterisch als papa meer dan twee biertjes drinkt.
Dan maakt ze hem uit voor alcoholist. Ze schreeuwt dat hij niet weet hoeveel alcohol kapot kan maken.
Daans zus Fiona, die zelfs een jaar ouder is dan Ron, is één keer thuisgekomen met een breezertje te veel op.
Ze mocht drie maanden niet uitgaan.
‘Ach, wat maakt het uit? Niemand ziet het en van één slokje word je echt niet dronken’, zegt Izmet met glinsterende ogen. Hij pakt het flesje, neemt een slok en geeft het door aan Lars.
Die haalt zijn schouders op en zet op zijn beurt het flesje aan zijn mond.
‘Zie je nou wel, zo moeilijk is het niet’, knikt Ron.
‘Vond je het lekker?’
‘Niet echt’, geeft Lars toe. ‘Een beetje bitter.’
‘Ik hoef niet’, zegt Margot.
‘Alcohol past niet bij een gezonde leefstijl.’
Ze draait demonstratief haar hoofd weg.
‘Mag ik ook eens?’

Amber steekt haar hand uit naar het flesje.
'Tuurlijk', zegt Ron. Amber neemt een slok.
'Bwèk', zegt ze. 'Ik drink liever wijn.'
'Drink jij wijn?' vraagt Daan geschrokken.
'Af en toe mag ik een slokje van mama', vertelt Amber.
'Ik ook', zegt Gina. 'In het restaurant van papa
proef ik wel eens van de wijn.'
Daan voelt zijn bloed sneller stromen.
Zou hij ook een slok proberen? Ze zitten hier veilig
achter het atelier. Mama hoeft het niet te weten.
Daan duwt zijn bril recht. Voor hij het beseft,
heeft hij zijn arm uitgestoken.
'Ik wil toch', hoort hij zichzelf zeggen.
'Grote jongen', grinnikt Ron. Hij geeft het flesje aan Daan.
'Daniël van Laere!'
Daan verslikt zich prompt
bij het horen van de snerpende stem van zijn moeder.

2.

‘Wat heb jij daar in je hand?’
Mama komt met grote stappen dichterbij.
Haar ogen spuwen vuur.
Daan zit midden in een hoestbui. ‘N... niks, mama’, hijgt hij.
Hij geeft het flesje snel terug aan Ron.
Maar mama laat zich niets wijsmaken.
Ze grist het flesje uit Rons hand
en gooit het met een grote zwaai van zich af.
‘Lieg niet!’ zegt ze dreigend tegen Daan.
Ze grijpt zijn arm en trekt hem overeind.
‘Jij zat bier te drinken, of niet soms?’
‘Mevrouw’, probeert Ron tussenbeide te komen.
‘Het was maar één slokje. Ze hebben alleen even geproefd,
meer niet. Er is heus niks aan de hand.’
‘Jij kunt beter zwijgen’, valt mama uit. ‘Jij bent dronken!’
‘Ik ben niet ...’ stribbelt Ron tegen,
maar mama raast maar door.
‘Mooi voorbeeld ben je voor die kinderen.
Maar ja, wat wil je. Je moeder zit zelf
rosé achterover te slaan dat het niet mooi meer is.’
Ze spuwt de woorden bijna uit.
‘Geen wonder dat er van jullie niks terechtkomt!’
Met overduidelijk misprijzen
kijkt ze naar de kettingen aan Rons broek
en de armband om zijn pols.
‘Mama!’ Daan schaamt zich te pletter.
Waarom gaat ze zo tekeer waar zijn vrienden bij zijn?
Radeloos kijkt hij om zich heen.
Lars is naast zijn broer gaan staan.
Izmet zwijgt geschrokken.

Gina en Margot kijken stilletjes naar de grond.
Amber is de enige die haar mond opendoet.
‘Daan wilde eerst helemaal niet proeven, mevrouw’,
zegt ze zacht. ‘Wij hebben hem een beetje gepusht.
Hij wilde echt niet ongehoorzaam zijn.’
Dankbaar kijkt Daan Amber aan.
Hij vindt het dapper dat ze zo voor hem opkomt.
Maar Ambers woorden maken weinig indruk op zijn moeder.
‘Het is allemaal de schuld van jouw moeder’,
snuift ze tegen Amber. ‘Met haar dorpsbarbecue.
Een drankfestijn, dat is het.
We hadden nooit moeten komen.
Daan, jij gaat nu mee naar huis.’
Ze pakt Daan bij de arm en sleurt hem mee
door het rulle zand. De anderen blijven verbijsterd achter.

‘Ruud, we gaan. Waar is Fiona?’
Verbaasd draait papa zich om. ‘Maar we zijn er net’,
zegt hij tegen zijn vrouw.
Daan staat hulpeloos naast mama.
Ze heeft zijn arm nog altijd stevig vast. Hij hoopt vurig
dat zijn moeder hier niet nog een scène gaat maken.
‘Ik zei dat we gaan. Ik heb er genoeg van’, houdt mama vol.
‘Hè toe, Ellie’, mengt Ambers moeder zich in het gesprek.
‘Blijf nog even. Het wordt net gezellig.’
Papa zucht. ‘Waarom wil je weg? Is er iets gebeurd?’
‘En of er iets gebeurd is! Ron zat Daan en zijn vriendjes
dronken te voeren. Uitschot is het. Deugt nergens voor.’
‘Wat zei je over mijn zoon?’
De moeder van Lars en Ron staat op van haar terrasstoel
en komt naar het groepje gelopen.
‘Jouw zoon is een dronkenlap’, sneert mama.
‘En hij heeft het van geen vreemde!’

Ze kijkt veelbetekenend naar het halfvolle glas
in de hand van mevrouw Goudappel.
'Mama, je overdrijft!' gilt Daan wanhopig.
'Nou moet jij eens goed luisteren.'
Lars' vader komt dreigend tegenover mama staan,
maar die wijkt geen centimeter. Uitdagend kijkt ze hem aan.
'Laten we het gezellig houden', probeert Ambers moeder de
boel te sussen. 'Ellie is een beetje geschrokken,
dat is alles. Ik weet zeker dat ze niemand wilde beledigen,
toch? Ellie?'

Papa zet gehaast zijn glas neer.
'Kom, Ellie, we kunnen inderdaad maar beter gaan.
Bernadette, het was erg leuk. Bedankt voor alles.'
Ambers moeder glimlacht onzeker. 'Graag gedaan.
Jullie zijn altijd welkom in de vuurtoren, dat weet je.'
Papa knikt. Hij geeft mama een dwingend duwtje in haar rug.
Daan ziet dat ze beeft van top tot teen.
Ze klemt haar kaken op elkaar,
waardoor haar gezicht een gespannen uitdrukking krijgt.
Pas als ze thuis op de bank zit,
lijkt ze weer tot zichzelf te komen.
Tot Daans afgrijzen barst ze in luid gesnik uit.
Daan is naar zijn kamer gestuurd.
Somber staart hij uit het open raam. In de verte
hoort hij de muziek van de band bij de vuurtoren.
Had hij dat stomme flesje maar niet aangepakt.
Aan de andere kant, wie had kunnen denken
dat zijn moeder juist op dat moment de hoek om zou komen?
Daan zucht diep. Waarom moet mama
altijd zo'n drama maken als het over alcohol gaat?
Zelfs papa vond dat ze deze keer te ver ging,
dat heeft Daan best gemerkt.
Hij hoort vaag de stemmen van zijn ouders beneden.

Daan loopt naar de deur van zijn kamer,
doet die open en gaat boven aan de trap zitten.
Nu kan hij zijn ouders woord voor woord verstaan.
'Ik snap niks van je, Ellie', hoort hij papa zeggen.
'Wat bezielde jou in vredesnaam?
Waarom moest je zo uitvliegen?
Daan wil natuurlijk eens proeven van een flesje bier,
dat is toch normaal!'
'Ik wil niet dat hij dronken wordt', snikt mama.
'Ellie, één slokje! Wees nou eens realistisch.
Bovendien, wat je tegen Elza Goudappel zei,
was niet erg verstandig. Denk aan onze zaak.
Wat zullen onze klanten doen
als jij ruzie zoekt op een gezellig feestje?
Zullen ze nog naar de bakkerij komen? Of zullen ze ons
gaan mijden? We kunnen niet alleen van de toeristen leven.
We hebben de mensen van Zandplaat ook nodig.
En Elza en Bertram Goudappel
kun je beter niet tegen je hebben.
Wat als ze geen bestellingen meer doen
voor hun campingwinkel en hun hotel?
Dat kunnen we echt niet hebben, Ellie.'
Daan slikt. Daar had hij nog helemaal niet aan gedacht.
Gespannen luistert hij verder.
'Het spijt me', huilt mama.
'Ik weet niet wat ik moet zeggen.'
'Je moet Elza je excuses aanbieden', zegt papa.
'En je moet hulp zoeken.'
'Hulp zoeken? Waarvoor?'
'Om van die overdreven angst voor drank af te komen.'
'Jij snapt er helemaal niks van', valt mama opeens uit.
'Nee, hoe zou ik ook? Je wilt er nooit over praten!'
Daan wil niet verder luisteren.